

Θάνατος: η πύλη για την αιωνιότητα

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Με την ανάσταση του Χριστού, με την κάθοδό Του στον Άδη, ο θάνατος έφθασε στο τέλος του.

Υπάρχει ο χωρισμός πάνω στη γη και ο πόνος του χωρισμού, αλλά με το θάνατο δεν υπάρχει χωρισμός από τον Θεό.

Αντίθετα, ο θάνατος είναι η στιγμή και ο τρόπος με τον οποίο, όσο κι αν ήμασταν χωρισμένοι από τον Θεό, όσο κι αν ήμασταν ατελώς ενωμένοι ή εναρμονισμένοι μαζί Του, παρουσιαζόμαστε μπροστά Του.

Ο Θεός είναι ο σωτήρας του κόσμου. Δεν μας λέει συνεχώς, «Ου γαρ ήλθον ίνα κρίνω τον κόσμο, αλλ' ίνα σώσω τον κόσμον»;

Στεκόμαστε λοιπόν μπροστά σ' Αυτόν, που είναι η σωτηρία.

Έτσι, ο θάνατος διαθέτει μια περιπλοκότητα -θα μπορούσαμε ίσως να πούμε έναν διφορούμενο χαρακτήρα-, αλλά δεν έχουμε το δικαίωμα, αν είμαστε λαός του Χριστού, να επιτρέψουμε στον εαυτό μας να παραβλέψει τη γέννηση του

κεκοιμημένου στην αιωνιότητα, επειδή είμαστε τόσο πληγωμένοι από την απώλεια και από τη γήινη μοναξιά μας.

Υπάρχει στο θάνατο και μια δύναμη της ζωής που μας εγγίζει. Αν η αγάπη μας είναι πιστή, αν έχουμε τη δύναμη να θυμόμαστε, όχι μόνο με το μυαλό αλλά και με την καρδιά μας, αυτούς που έχουμε αγαπήσει πάνω στη γη, τότε, σύμφωνα με τον Χριστό:

«όπου γαρ εστιν ο θησαυρός υμών, εκεί έσται και η καρδιά υμών».

Είναι δύσκολο, αν όχι και αδύνατο, να μιλούμε για τα ζητήματα της ζωής και του θανάτου, αν αυτά δεν είναι προσωπικά.

Συναντούμε το θάνατο πρώτα απ' όλα στη ζωή μας, όχι ως ένα θέμα πάνω στο οποίο στοχαζόμαστε, αν και συμβαίνει κι αυτό, αλλά κυρίως ως αποτέλεσμα κάποιας απώλειας, δικής μας ή κάποιου άλλου.

Μάλιστα, αυτή η υποκατάστατη εμπειρία του θανάτου είναι που λειτουργεί ως υπόβαθρο για να στοχαζόμαστε εκ των υστέρων πάνω στη βεβαιότητα του δικού μας θανάτου, και για τον τρόπο με τον οποίο σχετιζόμαστε μ' αυτόν.

Ο πατέρας μου ήταν ένας ντροπαλός άνθρωπος.

Μιλούσε λίγο, και έτσι μιλούσαμε λίγο και μεταξύ μας.

Ανήμερα το Πάσχα αισθάνθηκε λίγο αδιάθετος και ξάπλωσε.

Κάθισα κοντά του και για πρώτη φορά στη ζωή μας μιλήσαμε τελείως ανοιχτά.

Δεν ήταν τόσο τα λόγια μας που ήταν σημαντικά.

Ήταν ένα άνοιγμα του μυαλού και της καρδιάς.

Οι πόρτες άνοιξαν.

Η σιωπή ήταν τόσο ανοιχτή και βαθιά όσο και οι λέξεις.

Κατόπιν έπρεπε να φύγω.

Χαιρέτησα όλους όσοι ήταν στο δωμάτιο, αλλά όχι αυτόν, επειδή αισθάνθηκα πως, έχοντας συναντηθεί με τον τρόπο που είχαμε συναντηθεί, δεν ήταν δυνατό να αποχωριστεί ο ένας τον άλλο.

Δεν υπήρξε χαιρετισμός.

Δεν υπήρξε καν ένα «εις το επανιδείν», επειδή είχαμε συναντηθεί, και αυτό ήταν για πάντα.

Πέθανε την ίδια νύχτα.

Θυμάμαι, όταν επέστρεψα από το νοσοκομείο όπου εργαζόμουν και μου είπαν πως είχε πεθάνει, προχώρησα στο δωμάτιό του και έκλεισα την πόρτα πίσω μου.

Αυτό που αντιλήφθηκα από την πρώτη στιγμή ήταν η ποιότητα και το βάθος της σιωπής, η οποία κατά κανένα τρόπο δεν ήταν μια απουσία θορύβου, σύμφωνα με την έκφραση του Γάλλου συγγραφέα Ζωρζ Μπερνάνος, σε ένα από τα μυθιστορήματά του -«μια σιωπή που ήταν παρουσία».

Έπιασα μάλιστα τον εαυτό μου να λέει:

«και οι άνθρωποι τολμούν να λένε ότι υπάρχει ο θάνατος. Τι ψέμα».

Αυτό ίσως εξηγεί το γιατί η στάση μου απέναντι στο θάνατο είναι τόσο μονόπλευρη: επειδή βλέπω τη δόξα του και όχι μόνο τον πόνο και την απώλεια.

Η εμπειρία μου αναφέρεται στον ξαφνικό θάνατο, στον απροσδόκητο θάνατο, στο θάνατο που έρχεται σαν «κλέφτης εν νυκτί».

Αν τέτοιες εμπειρίες βρεθούν μπροστά σας, θα καταλάβετε ίσως το γιατί κάποιος μπορεί ακόμη και να χαίρεται, όταν η καρδιά του βρίσκεται σε έντονο πόνο και

αγωνία, και το πώς -σ' αυτό θα επιστρέψουμε αργότερα- μπορούμε να αναφωνήσουμε στην εξόδια ακολουθία μας:

«Μακαρία η οδός, η πορεύει σήμερα, ότι ητοιμάσθη σοι τόπος αναπαύσεως».

Γι' αυτό και χρησιμοποιούμε τα λόγια ενός ψαλμού από την ίδια ακολουθία, ωςάν ο κεκοιμημένος, στρεφόμενος προς εμάς, να μας έλεγε:

«Ζήσεται η ψυχή μου και αινέσει σε».

Πολύ συχνότερα, όμως, αντί για έναν ξαφνικό θάνατο, αντιμετωπίζουμε μια μακρόχρονη ή ολιγόχρονη αρρώστια, ή γηρατειά, που σταδιακά μας φέρνουν είτε στον τάφο, είτε στην ελευθερία μας, ανάλογα από ποια πλευρά θα το δει κανείς.

Αυτή είναι η υπέρτατη συνάντηση που λαχταρά ο καθένας μας, συνειδητά ή ασυνείδητα, και για την οποία αγωνίζεται σε όλη την επίγεια ζωή του, που είναι η πρόσωπο με πρόσωπο συνάντησή μας με τον ζώντα Θεό, με την Αιώνια Ζωή, και η κοινωνία μαζί Του.

Αυτή η περίοδος της αρρώστιας, ή των προϊόντων γηρατειών, πρέπει να αντιμετωπισθεί και να κατανοηθεί δημιουργικά και χρήσιμα.

Μία από τις μεγαλύτερες τραγωδίες της ζωής, που φέρνει μεγάλη πνευματική αγωνία στους ανθρώπους, είναι όταν βλέπουν ένα αγαπημένο τους πρόσωπο να γερνάει, να χάνει, τις σωματικές και πνευματικές του ικανότητες, να φαίνεται πως χάνει ό, τι ήταν το πιο πολύτιμο πράγμα: το καθαρό μυαλό, την πνευματώδη ανταπόκριση στη ζωή.

Πολύ συχνά, αυτή η πορεία βρίσκεται στη μία πλευρά. Κλείνουμε τα μάτια μας για να μη βλέπουμε, επειδή φοβόμαστε να δούμε και να προβλέψουμε.

Με αποτέλεσμα, όταν έρχεται ο θάνατος, να είναι ένας ξαφνικός θάνατος που όχι μόνο διαθέτει τον τρόπο του απροσδόκητου θανάτου, αλλά και τον επιπλέον τρόπο να μας κτυπά στην πλέον ευαίσθητη χορδή μας.

Αυτό συμβαίνει επειδή ο πόνος, ο φόβος και η αγωνία έχουν ανεβάσει την έντασή τους μέσα μας, αφού εμείς αρνηθήκαμε να τους δώσουμε ελευθερία έκφρασης και τη δυνατότητα να ωριμάσουν.

Το κτύπημα γίνεται ακόμη πιο οδυνηρό και καταστροφικό απ' ό, τι στην περίπτωση ενός ξαφνικού θανάτου, επειδή, χώρια από τον τρόπο και τον πόνο της απώλειας που δημιουργεί, στη συνέχεια μεμψόμαστε και καταδικάζουμε τον εαυτό μας για το ότι δεν κάναμε όλα όσα θα μπορούσαμε να είχαμε κάνει.

Αν τα είχαμε κάνει, αυτό θα μας ωθούσε στην αλήθεια και θα ξεσκέπαζε σε μας και στον θνήσκοντα το γεγονός ότι ο θάνατος άνοιγε σιγά - σιγά την πόρτα - και πως αυτή η πόρτα θα άνοιγε διάπλατα μια μέρα και το αγαπημένο μας πρόσωπο θα έπρεπε να τη διαβεί δίχως να κοιτάζει πίσω.

Είναι σημαντικό για όλους μας, οποτεδήποτε αντιμετωπίζουμε αυτή την απώλεια που πλησιάζει σταδιακά, να την αντιμετωπίζουμε απ' αρχής με εκείνον τον όμορφο και ισορροπημένο τρόπο, με τον οποίο μπορούμε όσο το αγαπημένο μας πρόσωπο

βρίσκεται ακόμη εν ζωή και ανάμεσά μας.

Απέναντι στη σκέψη του επερχόμενου θανάτου υπάρχει η πραγματικότητα μιας ζωντανής παρουσίας.

Μπορούμε κάθε στιγμή να ακουμπάμε στην ασφάλεια αυτής της παρουσίας ενώ όλο και περισσότερο θα συνειδητοποιούμε την περιπλοκότητα της επερχόμενης απώλειας.

Αυτή η ισορροπία ανάμεσα στη δύναμη της πραγματικότητας και στην αστάθεια της σκέψης είναι που μας δίνει τη δυνατότητα να προετοιμαστούμε για το θάνατο πολύτιμων για μας ανθρώπων.

Αυτή η προετοιμασία συνεπάγεται επίσης -όπως ανέφερα προηγουμένως- μια στάση απέναντι στο θάνατο που να αναγνωρίζει αφενός τον τρόμο και τον πόνο της απώλειας, αλλά να αναγνωρίζει επίσης και το γεγονός ότι ο θάνατος είναι μια πύλη που ανοίγει στην αιώνια ζωή.

«Το να πεθάνω δεν σημαίνει να απεκδυθώ την πρόσκαιρη ζωή, αλλά να ενδυθώ την αιωνιότητα», λέει ο απόστολος Παύλος.

“Θάνατος και Απώλεια”

π. Αντώνιος Μπλουμ

Μητροπολίτης Σουρόζ

Πηγή: imverias.blogspot.gr